

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205594
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8614205594.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcov: 1. D. M., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. C. XX., XXX XX D., štátny občan O., 2. A. I., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. C. XXX, XXX XX D. C., štátny občan O. 3. B. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. C. XX, XXX XX D. C., štátny občan O., žalobcovia v 1., 2., 3. rade zastúpení JUDr. Ambróz Motyka, advokát, Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovaným: 1. B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX O., štátny občan O., zastúpený JUDr. Vladimír Šatník, advokát, Mierová 64/2, 066 01 Humenné, 2. KOOPERTATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefaničova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 3C/228/2014-157 zo dňa 20.04.2017 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zastavení konania voči žalovanému v 1. rade a výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalovaným v 1. rade a žalobcami a s výnimkou výroku o povinnosti žalovaného v 2. rade zaplatiť súdny poplatok.

Zrušuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného 2. rade zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.100 eur a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Žalovaný v 2. rade je povinný nahradiť žalobcom v 1., 2. a 3. rade trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%, pričom o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil. Trovy konania žalovanému v 1. rade zo strany žalobcov 1, 2, 3 nepriznal. Zaviazal žalovaného v 2. rade zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade vo výške 15.000 eur, žalobkyni v 2. rade vo výške 10.000 eur a žalobcovi v 3. rade vo výške 10.000 eur. Zaviazal žalovanú v 2. rade zaplatiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100%. Zaviazal žalovanému v 2. rade zaplatiť na súdnom poplatku sumu 2.100 eur. Výrok o zastavení konania proti žalovanému v 1. rade odôvodnil súd prvej inštancie späťvzatím žaloby. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali nároku na ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy. Žalovaný v 1. rade v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení motorového vozidla značky A. narazil do cyklistu B. M., ktorý utrpelým zraneniam podľahol. Za tento skutok bol žalovaný v 1. rade právoplatným rozsudkom Okresného súdu Svidník uznaný vinným za prečin usmrtenia. Nebohý B. M. bol manželom žalobkyne v 1. rade a otcom žalobcov v 2. a 3. rade. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dňa XX.XX.XXXX došlo k dopravnej nehode, ktorú zapríčinil žalovaný v 1. rade pri vedení motorového vozidla. Žalovaný v 2. rade bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu vzniknutú prevádzkou tohto vozidla. Vecnú legitimitáciu žalovanej v 2. rade žalobcovia odvodzovali z ust. § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z., pričom vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žaloba žalobcov

je proti žalovanému v 2. rade oprávnená a žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z., nakoľko motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo poistené u žalovaného v 2. rade. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život. Usmrtením B. M. v dôsledku trestného činu žalovaného v 1. rade došlo k vážnemu zásahu do práv žalobcov ako jeho najbližších rodinných príslušníkov. Bolo zistené, že medzi blízkymi príbuznými existovali sociálne, morálne, citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a dlhodobého rodinného života a porušením práva na život jednej z nich došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie ostatných členov rodiny. Takýmto protiprávnym zásahom bola spôsobená taká ujma, ktorá žalobcom 1, 2, 3 bráni naplno napĺňať ich citové potreby. To znamená, že žalobcom vznikla nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, do ktorej nepochybne patrí aj citová a psychická ujma. Nebohý B. M. v čase dopravnej nehody mal XX rokov, bol vitálny a aktívny človek. Bol obetavý manžel, starostlivý otec a milujúci dedko. So svojou manželkou, deťmi, vnúčatami a najbližšími príbuznými mal vytvorený veľmi silný citový vzťah, žil iba pre svoju rodinu. Uvedenou tragickou dopravnou nehodou došlo k zásahu do práva žalobcov na ich súkromný a rodinný život, nakoľko boli náhle a tragicky prevrhnuté mimoriadne intenzívne rodinné väzby medzi žalobcami a nebohým B. M.. Žalobcovia preukázali všetky nevyhnutné predpoklady pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd ako primeranú posúdil náhradu v prípade žalobkyne v 1. rade v sume 15.000 eur v prípade žalobcov v 2. a 3. rade po 10.000 eur. Obranu žalovaného v 2. rade súd považoval za účelovú, pretože bolo preukázané, že žalovaný v 2. rade je pasívne vecne legitimovaný v spore. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP. Výrok o súdnom poplatku odôvodnil ustanovením § 482 ods. 2 písm. i) Zákona o súdnych poplatkoch.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný v 2. rade. Uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď dospel k právnomu záveru, že nemajetková ujma spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia a poukázal na to, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Uviedol, že záver o pasívnej legitimácii žalovaného v 2. rade odporuje právnomu záveru opakovane prezentovanému Najvyšším súdom SR, jeho rozhodovacej praxi, a to nie len rozhodnutiu 4Cdo/168/2009 z 20.04.2011, ale aj rozhodnutiu 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016 a rozhodnutiu NS SR 8Cdo/219/2016 z 15.05.2017. Európsky súdny dvor v rozhodnutí C-22/12 nevyložil, či je v poistnom krytí zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Poukázal na to, že smernica ako akt komunitárneho práva je adresovaná výlučne členským štátom a nie sú dané dôvody na to, aby nastali priame účinky tejto smernice. Pokiaľ žalobcovia zobrali žalobu proti žalovanému v 1. rade späť z dôvodu, že tento opakovanie vyjadril ľútosť nad tragickou udalosťou, tak potom nemôžu zároveň požadovať finančnú satisfakciu od žalovaného v 2. rade. Poukázali na to, že zásah do práva na ochranu osobnosti sa zásadne odškodňuje v nepeňažnej forme a len vo výnimočných situáciách je možné priznať peňažnú náhradu. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako aj o jej výške žiadnym spôsobom nevysvetlil a neodôvodnil, najmä s poukazom na skutočnosť, že posúdenie tohto nároku je výlučne na konajúcom súde, ktorý je však povinný prihliadať na judikatúru v obdobných prípadoch a svoje rozhodnutie dostatočne odôvodniť. Súd sa nevysporiadal s tým prečo priznal rovnakú sumu žalobkyňi v 2. aj žalobcovi v 3. rade, keď z dokazovania bolo zrejme, že žalobkyňa v 2. rade na rozdiel od žalobcu v 3. rade s nebohým otcom nežila v spoločnej domácnosti, pracovala dlhodobo v zahraničí, kde sa nachádzala aj v čase úmrtia nebohého B. M.. Súd nesprávne rozhodol aj o trovách konania, konkrétne o výške súdneho poplatku, pretože zaviazal žalovaného v 2. rade zaplatiť súdny poplatok vychádzajúc z prisúdenej sumy 35.000 eur, pričom z prílohy zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že poplatok je stanovený nie na 6 %, ale na 3 % z uplatnenej nemajetkovej ujmy + 66 eur. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu proti žalovanému v 2. rade zamietol, alebo aby ho zrušil.

3. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcovia navrhli rozsudok potvrdiť. Poukázali na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR a ESD v obdobných právnych veciach.

4. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne s výnimkou výroku o súdnom poplatku. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný v danom spore. Tento záver vyplýva z viacerých rozhodnutí Ústavného súdu SR (napr. 3 ÚS/666/2016 z 11.10.2016), ale aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 6MCdo/1/2016. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že za škodu pre účely zákona 381/2001 Z.z. sa považuje aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Záver o pasívnej

legitimácii ob stojí bez ohľadu na to, že žaloba bola proti žalovanému v 1. rade vzatá späť. Poškodený sa svojho práva môže domáhať aj len voči poisťovni. Neexistujú presné zákonné kritéria, ktorými by bolo možné odôvodniť priznanú výšku nároku. Súd prvej inštancie však v skutkových zisteniach uviedol skutočnosti, ktoré majú vplyv na túto výšku, na to aké boli vzťahy medzi nebohým B. M. a žalobcami a nevybočujúc z medzí doterajšej judikatúry priznal manželke zomrelého sumu 15.000 eur a dvom deťom po 10.000 eur. Odvolací súd je toho názoru, že sa jedná o primerané sumy. Z rozhodovacej činnosti súdov SR je známe, že odškodnenia v obdobných prípadoch dosahujú sumu 15.000 eur (napr. KS v Prešove v konaní 20 Co 183/2014, NS SR v konaní 4 Cdo 139/2011), resp. ju aj prekračujú (Krajský súd Trnava v konaní 9 Co 423/2012, NS SR v konaní 3 Cdo 18/2016). Je bez významu, že žalobkyňa v 2. rade na rozdiel od žalobcu v 3. rade s nebohým otcom nežila v spoločnej domácnosti. Intenzita vzťahu medzi fyzickými osobami sa nemôže usudzovať len z toho či osoby žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti. V danom prípade je dôvodné priznať za zásah do práva na ochranu osobnosti plnenie vo forme peňažnej náhrady, pretože sa jedná o výnimočnú situáciu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP s výnimkou nenapadnutých výrokov proti žalovanému v 1. rade a s výnimkou výroku o súdnom poplatku.

5. Výrok o súdnom poplatku bol zrušený postupom podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP, pretože na vydanie takéhoto rozhodnutia zatiaľ nie sú dané procesné dôvody. Dôvodom pre rozhodnutie o súdnom poplatku bude až právoplatne skončená vec, pričom jej právoplatnosť nastane až doručením rozhodnutia odvolacieho súdu.

6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia, žalovaný v 2. rade bol v odvolacom konaní neúspešný, a preto žalobcovia 1, 2, 3 majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti neúspešnému žalovanému v 2. rade.

7. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.